

*Шлях сучасної
дитячої
бібліотеки –
це діти, їх духовна,
культурна
досконалість.*

ОГЛЯД ДІЯЛЬНОСТІ

**Міського комунального
закладу культури
«Централізована система
бібліотек для дітей»
м. Дніпро
за 2018 рік**

СТРУКТУРА ЦСБД

Центральна бібліотека для дітей

(пр. Мануйлівський, 3)

Бібліотека-філія № 2

(пров. Парусний, 12)

Бібліотека-філія № 3

(Бульвар Слави, 12)

Бібліотека-філія № 4

(вул. Повітрянофлотська, 4)

Бібліотека-філія № 6 (пров. Тульчинський, 1)

Бібліотека-філія № 7 (вул. Велика Діївська, 418а)

Бібліотека-філія № 8 (вул. Будівельників, 17)

Бібліотека-філія № 9 (вул. Козака Мамая, 26)

Бібліотека-філія № 10 (пр. О. Поля, 127)

Бібліотека-філія № 11 (вул. Осіння, 11а)

Бібліотека-філія № 13 (вул. Данила Галицького, 29)

Бібліотека-філія № 14 (пр. Героїв, 11)

Бібліотека-філія № 15 (вул. Калинова, 47)

Бібліотека-філія № 16 (вул. Коробова, 4)

Бібліотека-філія № 17 (вул. Робоча, 24а)

Бібліотека-філія № 19 (ж/м Тополь III, буд. 19а)

Бібліотека-філія № 24 (вул. Роторна, 2)

Бібліотека-філія № 25 (ж/м Сокіл, буд. 1, корп. 1)

Бібліотека-філія № 26 (вул. Шолохова, 23)

Бібліотека-філія № 28 (вул. Пісаржевського, 7)

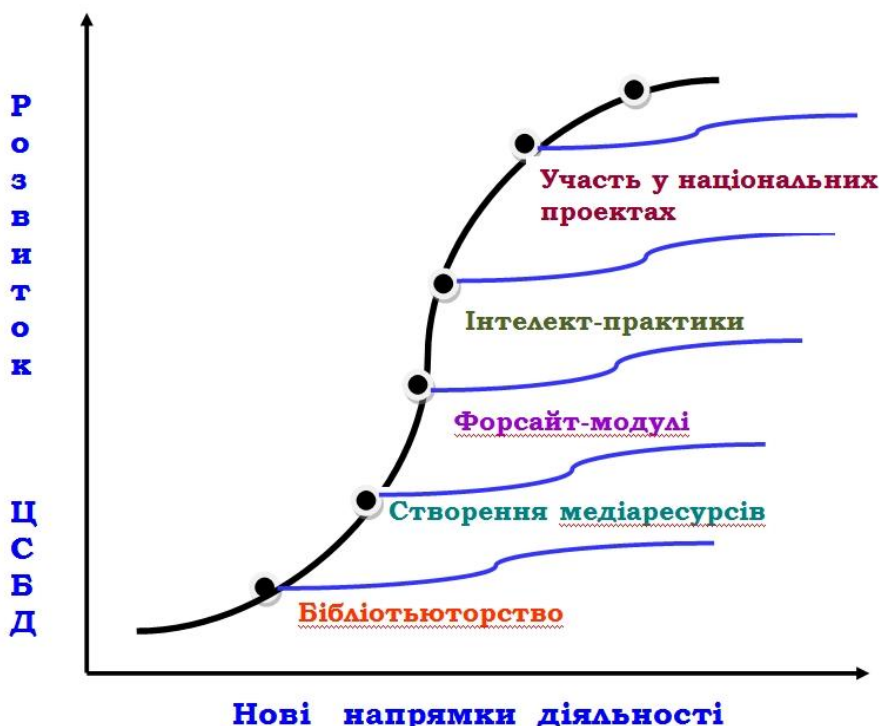
Бібліотека-філія № 30 (пр. Миру, 18)

Принципи діяльності колективу ЦСБД:

- ✓ **доброзичливість**
- ✓ **моральність**
- ✓ **інтелігентність**
- ✓ **професіоналізм**
- ✓ **відповідальність**

РОДЗИНКИ РОКУ

ОСНОВНІ ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦСБД В 2018 РОЦІ

1. Підтримка і просування читання як основи інтелектуального та творчого розвитку юної особистості, задоволення універсальних потреб читачів, бібліотечний супровід (бібліотьюторство) навчання та виховання юних мешканців міста

2. Здійснення бібліотечно-інформаційного обслуговування читачів-дітей на основі новітніх технічних засобів і інформаційно-комунікаційних технологій
3. Формування системи створення та використання медіаресурсів для дітей, в т.ч. ведення баз даних, сприяння формуванню у дітей медіаінформаційної грамотності і медіа культури відповідно до їхніх вікових та індивідуальних особливостей, розвиток електронної бібліотеки, модернізація сайту МКЗК «ЦСБД», участь у національних проектах
4. Цілеспрямований розвиток структурних підрозділів ЦСБД як місць різноманітних культурних практик дітей (освоєння сучасних технологій читання, розвиток творчих здібностей, самореалізація юної особистості)
5. Взаємодія з установами і організаціями, соціальними групами, які мають відношення до навчання та виховання дітей

ДОКУМЕНТНІ РЕСУРСИ **МКЗК «ЦСБД»**

*Загальний обсяг одиниць фонду – 414 229 примірників.
В тому числі:*

Книг - 409 585 примірників - 98,9%

Періодичних видань - 4031 примірників - 1%

Електронних видань (CD) - 613 одиниць - 0,1%

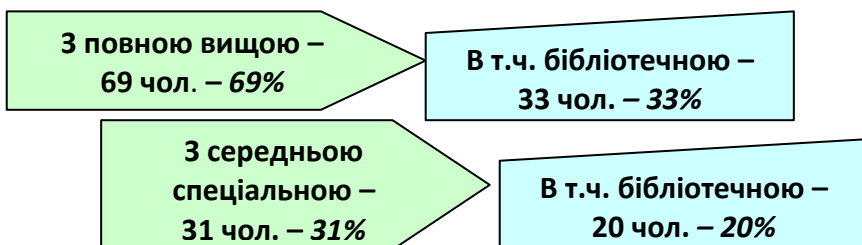
ГРУПИ КОРИСТУВАЧІВ МКЗК "ЦСБД"

За 2018 рік обслуговано всього - 45 454 читачів. Охоплення бібліотечним обслуговуванням дітей м. Дніпро від 0 до 18 років складає 22%. В тому числі:

КАДРОВИЙ СКЛАД БІБЛІОТЕЧНИХ ФАХІВЦІВ

В штаті ЦСБД – 137 працівників, з яких 100 – бібліотечних фахівців. Із них:

ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ **МКЗК «ЦСБД»**

Загальна сума фінансування бібліотек для дітей міста у 2018 році склала:

10 552 372,93 грн., в тому числі

10 349 679,00 грн. – кошти загального фонду бюджету;

202 693,93 грн. – кошти спеціального фонду.

Окремі статті видатків:

- оплата праці – 10 065 360,00 грн.

- комплектування бібліотечних фондів – 32 449,00 грн.

- ремонти приміщень – 167 844,00 грн.

В 2018 році МКЗК «ЦСБД» були надані

кошти депутатами 97 289,00 грн.

ОСНОВНІ ЦИФРОВІ ПОКАЗНИКИ

	2018 р.	%	2017 р.	%	2016 р.	%
	переви- конання норма- тивного показника		переви- конання норма- тивного показника		переви- конання норма- тивного показника	
Читачі всього	45454	110,6	45 272	110,0	45 269	110,0
Відві- дувань	368968	122,0	368 441	122,0	368 436	122,0
Книго- видач	868751	106,2	859 112	104,0	847 324	104,0

Навантаження на 1 бібліотекаря

	2018 рік	2017 рік	2016 рік
Читачів	699	699	697
Відвідувань	5676	5 668	5 669
Книговидач	13365	13 217	13 037

СЕРЕДНІ ПОКАЗНИКИ **БІБЛІОТЕЧНОЇ СТАТИСТИКИ**

№ п/п	Назва показника	2018 р.	2017 р.	2016 р.	За нормативами ІФЛА
1.	Книгозабезпеченість (на 1 читача)	9,1	9,5	9,9	
	Книгозабезпеченість (на 1 жителя)	2,4	2,9	3,0	2 – 3 прим.
	Книгозабезпеченість новими надходженнями (на 1 читача)	0,77	0,40	0,97	
2.	Книгозабезпеченість новими надходженнями (на 1 жителя)	0,01	0,02	0,02	0,25 назв
4.	Читаність	19,1	18,9	18,7	
5.	Обертаність	2,0	2,0	1,9	5 прим.

ФОНДИ МКЗК «ЦСБД»

Спеціалізовані бібліотечні фонди, їх якість є основним фактором, який впливає на забезпечення інформаційних потреб юних користувачів.

Фонд ЦСБД за видами

<i>Книги і брошури</i>	<i>Періодичні видання</i>	<i>Електронні видання</i>
409 585 прим.	4 031 прим.	613 одиниць

Фонд ЦСБД за мовами

**Українською
мовою**

**Російською
мовою**

**Іншими
мовами**

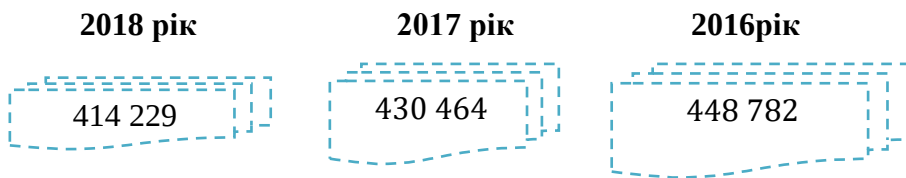

Фонд ЦСБД за галузями знання

Динаміка кількісного складу фонду (в примірниках)

Спостерігається тенденція до зменшення обсягу книжкового фонду.

Аналіз динаміки кількісного складу фонду показав, що в цьому році, в порівнянні з минулим роком, книжковий фонд зменшився на 16 235 одиниць.

Динаміка надходжень нової літератури

3 515 прим.

1783 прим.

2799 прим.

2018 рік

2017 рік

2016 рік

Кількість дитячого населення міста (від 0 до 18 років)	Нормативний обсяг поточного комплектування (за рекомендаціями ІФЛА)	Фактичний обсяг поточного комплектування
132 294	0,25 книги на 1 жителя	0,02 прим. на 1 жителя

Бібліотечний фонд — головна складова частина бібліотечно-інформаційних ресурсів кожної бібліотеки.

Оперативне і систематичне комплектування бібліотечного фонду є основою створення єдиного інформаційного ресурсу дитячих бібліотек міста.

В 2018 році в МКЗК «ЦСБД» нові надходження склали **3515 примірників** літератури. За рекомендаціями ІФЛА в бібліотечний фонд щорічно повинно надходити на 1 жителя не менше 0,25 нових видань. В МКЗК «ЦСБД» цей показник становить 0,02 примірника нових видань.

Вибуття з фонду зношеної та застарілої за змістом літератури (в примірниках)

19 750

20 102

20 163

2018 рік

2017 рік

2016 рік

ДОВІДКОВО-ПОШУКОВИЙ АПАРАТ БІБЛІОТЕК

В умовах поєднання традиційних карткових каталогів та електронних носіїв інформації вагомого значення набуло удосконалення процесів організації та ведення довідково-пошукового апарату (ДБА).

З цією метою здійснювалося усіма бібліотеками для дітей редагування каталогів і картотек, а також оперативне поповнення їх новою інформацією, відкривалися нові актуальні рубрики та вилучались картки на видання, які вибули з фондів.

Кількість нових записів в електронному каталозі – 771.

Електронний каталог, який ведеться в МКЗК «ЦСБД» з 1992 року, і на даний момент налічує 208 049 записів.

Здійснювалася подальша робота по веденню 23 баз даних.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ МКЗК «ЦСБД»

Стратегічним напрямом діяльності МКЗК «ЦСБД» є перетворення бібліотек для дітей м. Дніпропетровська на сучасні інформаційно-культурні центри.

В 2018 році здійснено:

- ✓ Втілення в роботу технології створення 3D-книг («Летинарх» Л. Королевської, серія книг «Китенок Тим» Е. Заржицької)
- ✓ Створення та розміщення інтерактивних ігор та вікторин на сайті «ЦСБД»
- ✓ Презентація власних продуктів «ЦСБД» на Фестивалі науки, техніки і сучасних технологій «Interpipe TechFest – 2018»
- ✓ Проведення форсайт-модулю стратегій діяльності молодих бібліотекарів «ЦСБД»

В 2018 році зазнали подальшого розвитку усі складові процесу інформатизації бібліотечної діяльності, започатковані в попередні роки:

- Створення електронних продуктів на сучасних носіях розвиваючого, освітнього, пізнавального напрямку для юних користувачів:

Презентації:

- Буктрейлер серії книг "Китеня Тимко" Еліни Заржицької.
  - Відгуки батьків про бібліотеку.
  - Відгуки дітей про бібліотеку.
  - Дивосвіт казки.
  - Интеллектуальная карта.
  - Интеллект - карта.
  - Казкова мозаїка.
  - Новорічна мозаїка. Наші професійні творчі удачі.
  - Писанки.
  - Проект "Діти - дітям" на допомогу інклюзивній освіті.
  - Проектная деятельность.
  - Профессии ближайшего будущего.
  - Святкування Масляної у бібліотеці.
  - Смело думай!
  - Собор душі Олеся Гончара.
  - Спеціалізовані бібліотеки для дітей як важливий сегмент соціуму щодо творчого розвитку дітей .
  - Сучасні інформаційні технології як платформа до заохочування дітей до читання (3D книга)
  - Сходинки до професійної майстерності.
  - Творчий злет: молодий бібліотекар року.
- ✓ Обсяг власних електронних баз даних становить 312 818 записів в т.ч. з них в електронному каталозі 208 049 записів

- ✓ Розробка з використанням АІБС «Mark-SQL» та тиражування інформаційних бібліографічних продуктів, в т.ч. тематичні та рекомендаційні списки літератури щодо знаменних та пам'ятних дат, з певної теми тощо;
- ✓ Участь у корпоративних проектах під егідою Національної бібліотеки України для дітей «Об'єднана віртуальна довідка», «Корпоративна база статей», «Кращі Інтернет-ресурси від Української асоціації працівників бібліотек для дітей»;
- ✓ Модернізація дизайну та структури веб-сайту ЦСБД (<http://www.childlib.dp.ua>),
- ✓ За поточний рік відвідувань сайту, блогів - 39331; виконано довідок дистанційно біля 100.

В 2018 р. бібліотечними фахівцями структурних підрозділів ЦСБД продовжено ведення вже існуючих 19 блогів. Блоги дозволили започаткувати в роботі з читачами нові інтерактивні форми спілкування та веб-технології (віджети).

За допомогою активного поповнення контенту сайту юні читачі та їх батьки мали змогу дізнаватися та брати участь в різноманітних заходах.

В медіацентрі ЦСБД проведено:

- загальносистемний конкурс блогів
- індивідуальні заняття з дітьми з питань шкільної програми на допомогу освоєння шкільних предметів, створення блогів, сайтів та презентацій з використанням навчальних CD-дисків
- консультування щодо використання всілякого програмного забезпечення, створення рефератів, пошуку інформації, використання телекомунікаційних технологій (електронна пошта, скайп та інші.)
- проводяться зустрічі Клубу вихідного дня «Запрошує країна Мультяндія» з використанням новітніх 3D- технологій
- групові заняття щодо основ програмування та втілення новітніх технологій, в тому числі Blender, операційних

систем (Linux, Ubuntu, Windows 10) у рамках проекту «Інтелектуальна практика».

Для підвищення рівня кваліфікації бібліотечних фахівців МКЗК «ЦСБД» систематично проводились семінари, навчання, тренінги щодо створення блогів, презентацій, відеороликів, використання гаджетів та віджетів.

ПІДВИЩЕННЯ ДІЛОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Зростанню кваліфікаційних умінь бібліотечних працівників в 2018 році сприяли:

- Всеукраїнський семінар «Від казки до реальності: роль казки в розвитку дитини»
- загальносистемний семінар «Бібліотека та юний читач: складові успіху»
- загальносистемний семінар «Актуальні аспекти планування роботи бібліотеки на 2019 рік»
- форсайт-модуль стратегії діяльності молодих бібліотекарів МКЗК «ЦСБД»

круглі столи:

- «Читання, книга, бібліотека як основа життєвої стратегії підростаючого покоління»

Дні творчої ініціативи:

- «Книга, про яку я хочу розповісти»

Години професійного спілкування:

- «Самоосвіта – важливий аспект творчої діяльності бібліотекаря»

Методичні дні:

- «Професійна орбіта»
- «Портрет бібліотеки крізь статистичні показники»

Стимулюванню творчої і професійної активності бібліотекарів сприяють **конкурси професійної майстерності бібліотечних фахівців.**

В 9-му міському конкурсі професійної майстерності бібліотечних працівників, започаткованому міськрадою звання ***кращого бібліотекаря року*** – 2018 посіла:

Лугова Г.В., завідувача б/ф № 6

Кращими колективами, переможцями щорічного загальносистемного конкурсу «Проф-успіх року» (професійні творчі удачі) були визначені:

1 місце – відділ обслуговування Центральної бібліотеки для дітей

2 місце – колектив б/ф № 15

3 місце – колектив б/ф № 17

В 2018 році *свою роботу презентувала бібліотека-філія № 8.*

Бібліотека-філія № 15 провела *бенефіс завідуючої А.А. Дуплій.*

Важливою складовою системи підвищення фахового рівня є участь працівників МКЗК «ЦСБД» в заходах, що проводяться у місті і країні.

Працівники МКЗК «ЦСБД» брали участь у Всеукраїнських, регіональних, міських та загальносистемних заходах:

- Всеукраїнському конкурсі «Найкращий читач року»

- Всеукраїнському конкурсі «Право свободи»
- Всеукраїнському конкурсі «Книжкові майстри»
- Всеукраїнському конкурсі «Book-симпатія»
- Всеукраїнському конкурсі «Лідер читання»
- Всеукраїнському конкурсі «Сторінками книжок Ч. Айтматова»
- Фестивалі науки, техніки і сучасних технологій «Interpipe TechFest – 2018»
- Обласному конкурсі «До рідного слова торкаюсь душею»
- Загальносистемному конкурсі буктрейлерів
- Загальносистемному конкурсі літературно-художньої творчості «Книжкова веселка»
- Загальносистемному красназвачому конкурсі «Місто очима дітей»

За результатами Всеукраїнських конкурсів відзнаками були нагороджені читачі бібліотек-філій Бражко Ніна, Ткачук Діана, Шаповалов Максим, Федоренко Артем, Макарова Стефанія. Читачка Центральної бібліотеки для дітей Курнікова Анна, яка брала участь у Всеукраїнському конкурсі «Лідер читання» представляла систему бібліотек для дітей у м. Херсоні на святі «Лідер читання». Робота читача бібліотеки-філії № 11 Принько Яна, який брав участь у Всеукраїнському конкурсі «Сторінками книг Чингіза Айтматова», включена до альбому «Сторінками книг Чингіза Айтматова», який виданий видавництвом «Авіаз» за результатами конкурсу.

Участь у проектах. Наші проекти

1. Участь у Всеукраїнських конкурсах та проектах Національної бібліотеки України для дітей:
  - «Віртуальна довідка»
  - «Корпорація дитячих бібліотек України із аналітичного розпису періодичних видань»
  - «Кращі інтернет-ресурси»

- «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету»

2. Розробка і втілення загальносистемних проектів та міні-проектів бібліотек-філій.

Всі бібліотеки системи працювали за **міні-проектами та цільовими програмами**, які сприяли просуванню читання і книги для всіх вікових груп читачів.

МЕТОДИКО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ «ЦСБД»

Методична діяльність ЦБС була спрямована на:

- Удосконалення бібліотечного обслуговування дитячого населення міста;
- Визначення основних напрямків діяльності бібліотек;
- Забезпечення безперервного і цілеспрямованого професійного розвитку бібліотекарів
- Моніторинг роботи бібліотек і надання консультативно-методичної допомоги;
- Впровадження інноваційних методів роботи в діяльність бібліотек-філій.

З цією метою було проведено:

- Всеукраїнський семінар «Від казки до реальності: роль казки в розвитку дитини»
- загальносистемний семінар «Бібліотека та юний читач: складові успіху»
- загальносистемний семінар «Актуальні аспекти планування роботи бібліотеки на 2019 рік»
- форсайт-модуль стратегії діяльності молодих бібліотекарів МКЗК «ЦСБД»

круглі столи:

- «Читання, книга, бібліотека як основа життєвої стратегії підростаючого покоління»

Дні творчої ініціативи:

- «Книга, про яку я хочу розповісти»

Години професійного спілкування:

- «Самоосвіта — важливий аспект творчої діяльності бібліотекаря»

Методичні дні:

- «Професійна орбіта»
- «Портрет бібліотеки крізь статистичні показники»

Методична діяльність також була спрямована на:

- надання методичної допомоги молодим колегам, які не мають фахової освіти бібліотекаря, через систему консультацій, практичних рекомендацій
- методичне консультування спеціалістів бібліотек за всіма напрямками бібліотечної діяльності
- здійснення виїздів до бібліотек-філій з метою надання методичної та практичної допомоги на місцях (21 виїзд)
- проведення експертно-діагностичного аналізу в бібліотеках-філіях №№ 19, 30.

Для того, щоб бібліотеки могли якнайповніше задовольняти читацькі потреби і інтереси, розробляли заходи щодо удосконалення своєї діяльності, щорічно бібліотеками системи здійснюється анкетне опитування читачів-дітей.

В 2018 році проведено **анкетне опитування для батьків юних читачів «Яка бібліотека вам потрібна?»**

В анкетуванні взяли участь 738 респондентів.

Всі респонденти відзначили, що найважливішим є те, що бібліотека наближена до місця проживання і є безпечним та комфортним місцем перебування дитини. Третє місце у відповідях

надається привітному, професійному персоналу. П'яте і шосте місця посіли питання технічного обладнання та достатньої кількості інформаційних ресурсів.

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Участь у проектах

1. Участь у Всеукраїнських конкурсах та проектах Національної бібліотеки України для дітей:
  - «Об'єднана віртуальна довідка»
  - «Корпорація дитячих бібліотек України із аналітичного розпису періодичних видань - КОРДБА»
  - «Кращі Інтернет-ресурси від Української асоціації працівників бібліотек для дітей»
  - «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету»
2. В рамках Програми спортивно-патріотичного виховання (за підтримки міського голови Бориса Філатова) працівники МКЗК «ЦСБД» працювали в безкоштовному таборі для дітей 8-12 років «Діти Дніпра»
3. МКЗК «ЦСБД» брала участь у міському конкурсі громадських проектів. Перемогли проекти «Дитяча бібліотека – сучасний формат» (бюджет 192730,00 грн.) та «Реконструкція бібліотеки на ж/м Парус у сучасний інформаційний простір» (бюджет 195012,00 грн.).

Ці проекти реалізовані повністю: придбані меблі, ігри та іграшки для дітей, ростові ляльки, книги, ноутбук, мультимедійний пристрій.

В 2018 році в другому етапі конкурсу громадських проектів перемогли проекти «Книжкова галявина» та «Зробимо Дніпро кращим для дітей». Реалізація цих проектів буде здійснена у 2019 році.

4. Розробка і втілення загальносистемних проектів:

- ✓ «Бібліотьюторство»
- ✓ «Солодкі читання»
- ✓ «Інтелектуальні практики»
- ✓ «Відзначає книга ювілей»
- ✓ «Startup: я і моє майбутнє»

Всі бібліотеки системи працювали за **міні-проектами та цільовими програмами**, які сприяли просуванню читання і книги для всіх вікових груп читачів.

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Бібліотеки системи протягом року надавали комплекс інформаційних і довідково-бібліографічних послуг своїм користувачам, використовуючи усі наявні традиційні і електронні документи.

Протягом багатьох років, дбаючи про максимальне задоволення потреб користувачів, Центральна бібліотека для дітей бере участь у *корпоративних проектах Національної бібліотеки для дітей*:

- «Об'єднана віртуальна довідка»
- «Корпорація дитячих бібліотек України із аналітичного розпису періодичних видань»
- «Кращі інтернет-ресурси»
- «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету»

За період участі у проєкті «Об'єднана віртуальна довідка» було виконано 7803 довідки.

Протягом року здійснювалося оперативне задоволення інформаційних потреб користувачів як у традиційній так і у електронній формі.

Протягом 2018 року було видано 7301 бібліографічна довідка (в т.ч. віртуальних – 3832).

Переважну кількість довідок становлять тематичні довідки – 75,1%, адресно-бібліографічні складають 22,5%, фактографічні – 2,4%.

З метою скорочення часу на пошук інформації, яка надавалася раніше, складні бібліографічні довідки зберігаються в «Архіві виконаних довідок».

Аналізуючи складність бібліографічних довідок, видно, що найбільшу кількість їх становлять довідки середньої складності – 56%, складних – 31%, простих – 13%.

Інформаційні запити користувачів найбільше пов'язані з задоволенням навчально-освітніх потреб – 77% і лише 23% – задоволення особистих інтересів.

Розширенню та поглибленню пізнавальних інтересів читачів різних вікових груп сприяли створені бібліотечними фахівцями індивідуальні рекомендаційні списки, зокрема: «Мільйон пригод», «Це цікава країна Історія», «Наука і винаходи», «Веселі історії Успенського», «Смарагди казко світу», «Веселки рідно краю», «Духовні острови рідного народу». Всього їх створено 409.

В усіх бібліотеках системи було проведено «Свято бібліографічних відкриттів», яке мало на меті познайомити своїх читачів з джерелами інформації про видання, які їх цікавлять, а бібліотекарі мали змогу освоїти комплекс різноманітних форм роботи:

- виставки-ретроперспективи «Зверніться до бібліографа» (за результатами архіву виконаних довідок)
- інформ-реліз «Що читати про знаменитих українців»
- калейдоскоп цікавих фактів «Які таємниці зберігають каталоги»

- бібліографічна гра «Загадки слів»

Виробленню навичок самостійного пошуку інформації, формуванню свідомого ставлення до книги сприяла система бібліотечно-бібліографічних занять, яких було 218 занять.

З метою удосконалення ДБА здійснювалося поточне редагування картотек, поповнення їх новою інформацією. До свят і ювілейних дат відкрито 74 рубрики. В цілому ДБА за минулий рік поповнився 9279 картками.

Протягом 2018 року на інформаційних стендах, сайтах, блогах бібліотек було розміщено 17 інформаційних списків новинок літератури для читачів різних вікових груп.

До ювілейних і пам'ятних дат були створені інформаційно-бібліографічні списки літератури:

- ✓ «Великий казкар» (до 390-річчя Ш. Перро)
- ✓ «Невтомний мандрівник, письменник, вчений» » (до 190-річчя Ж. Верна)
- ✓ «Видатний митець Відродження» (до 535-річчя Рафаеля Санті)
- ✓ «Незгасна зоря Олеся Гончара» (до 100-річчя Олеся Гончара)
- ✓ «У світі казки чарівної»
- ✓ «Василь Барка: життя і слово» (до 110-річчя від дня народження)
- ✓ «Україна – моя Батьківщина»
- ✓ «Співець народної душі» (до 180-річчя І. Нечуй-Левицького)
- ✓ «Гірка пам'ять» (до 85-річчя Голодомору)
- ✓ «Радість та журба Олександра Олеся» (до 140-річчя від дня народження)

Важливим напрямком бібліографічної роботи є електронна доставка документів, яку здійснюють майже всі бібліотеки-філії.

Бібліотечні працівники, використовуючи весь існуючий арсенал форм популяризації літератури, забезпечували найоперативніше і найповніше інформування своїх користувачів.

Ця робота представлена такими формами:

- бібліографічні огляди (новинок і тематичні) – **112**
- години цікавих повідомлень - **134**
- книжкові виставки, перегляди, стенди новинок літератури – **289**
- Дні інформації - **4**
- Дні нової книги - **26**
- бюлетені нових книг - **8**
- заняття з основ інформаційної культури - **236**
- експрес – інформації – **17**
- інформаційні листки до ювілеїв письменників і книг – **27**
- інформаційні списки літератури та електронних ресурсів – **61**

СОЦІОКУЛЬТУРНА ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Книга, незалежно від її форми, залишається підґрунтям культури і грамотності.

В бібліотеках застосовувалися різноманітні методики залучення дітей до книги і читання з врахуванням їх вікових і індивідуальних особливостей.

Пріоритети надавалися презентаційним, інтерактивним, мультимедійним формам.

В 2018 році в МКЗК «ЦСБД» проведено 1734 заходи, в яких взяли участь 46547 читачів.

Виховання патріотизму у підростаючого покоління є особливо гострою проблемою. Критеріями патріотизму є любов і вірність, служіння Батьківщині. Вирішенню проблеми патріотичного виховання дітей сприяє Державна програма національно – патріотичного виховання на 2017-2020 рр.

Вихованню патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу сприяли заходи:

До Дня Соборності України:

- історичні стежки «Соборна духом Україна» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- година державності «Свято української державності» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- патріотична година «Україна – єдина країна» (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.);
- літературний фестиваль «Моя соборна Україна» (б/ф № 10, зав. Дубова Т.І.);
- історична інформіна «У зимовий ранок засіяло сонце волі у моєму краї» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.);
- патріотична година «Вона – наш витвір, наша мрія, соборна, вільна Україна» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.);
- година державності «Соборна Україна – від ідеї до життя» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.).

Визначною датою в житті нашої країни є 24 серпня 1991 року – проголошення Акту про незалежність України.

До **Дня незалежності України** в усіх бібліотеках системи були проведені:

- народознавчий віночок «Свято моєї Батьківщини» (б/ф № 6, зав. Лугова Г.В.);
- історико-пізнавальна година «Я. Родина. Батьківщина» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- літературний ранок «Серцем завжди з Україною» (б/ф № 7, зав. Міхненко Т.М.);
- літературна година «Незалежна Україна в сучасному книжковому просторі» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);

- народознавча година «У звичаях і традиціях ти душу України пізнавай» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.).

До Дня Гідності і Свободи проводилися заходи:

- година спілкування «Нам пора для України жити» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- історичний журнал «Стоїть Майдан братів – плече в плече» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.);
- патріотичний діалог «Майдан – це стан душі і поклик серця» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.);
- електронна презентація «Ти будеш вічно жити, Україно» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.);
- бесіда – роздум «Нам жити й пам'ятати» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.);
- літературно – поетичний вернісаж «Іще не догоріли наші свічі» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.);
- бесіда – диспут «Україна – символ віри і надії» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.).

В жовтні відзначають річницю **визволення Дніпра та визволення України від фашистських загарбників**. В ці дні в бібліотеках проводилися:

- година мужності «Солдатській славі поклонились» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.)
- година пам'яті «Вшановуємо. Пам'ятаємо» (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.)
- героїко-патріотичні читання «В книжковій пам'яті – миттєвості війни» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.)
- патріотична година «А пам'ять священна» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.)
- історичний ринг «Через серця і долі» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)
- патріотична година «Уклін живим. Померлим пам'ять» (б/ф № 7, зав. Міхненко Т.М.)

Учасники цих заходів дізналися, якою ціною дісталася перемога над ворогом, хто приніс таку важку перемогу і хто загинув за їхнє майбутнє.

Виховання правової культури, поваги до Конституції України, державної символіки та історичних святинь стояло в центрі уваги таких заходів:

- інтернет-подорож «Герб України – святиня нашого народу» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.);
- година патріотизму «Знати і поважати герб своєї Вітчизни: її прапор і гімн» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.);
- пізнавальна година «Державні символи неньки України» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- історико-патріотична година «Символи держави – гордість нації» (б/ф № 30, зав. Тertiшна Л.Г.);
- патріотична година «Державний герб – це гордість та сила, символ України вічний» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- бесіда «Що гарантує основний Закон» (б/ф № 10, зав. Дубова Т.І.);
- правова година «Буду я громадянином» (б/ф № 8, зав. Мількіна О.І.);
- година державності «Головний закон країни» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.).

Відродженню та розвитку українського козацтва як важливої громадської сили військово-патріотичного виховання, утвердженню в свідомості юних громадян України ролі українського війська в українській історії були присвячені заходи:

- літературний кругозір «Козацькими стежинками» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- історична година «Де козак – там і слава» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.);
- мандрівка-гра «Козацькі розваги» (б/ф № 7, зав. Міхненко Т.М.);

- історична година «Січ – колиска незалежності держави» (б/ф № 10, зав. Дубова Т.І.);
- групова бесіда «Хай не буде переводу козацькому роду» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- історична година «Доти буде Україна, доки будуть козаки» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.);
- історична мандрівка «Подорож козацькими стежками» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.);
- інтерактивна гра-квест «Козаки – лицарі духу» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.);
- козацький ринг «Де козак, там і слава» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.).

Національний пам'ятний день в Україні – **День пам'яті жертв голодоморів** припадає на четверту суботу листопада, коли вся Україна запалює свічки пам'яті. Не залишаються осторонь і дитячі бібліотеки. Тут оформлюються книжкові виставки: «Незгасний вогонь пам'яті» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.), «Сльозами вмила Україна» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.), «Голодомор – чорна сповідь моєї Вітчизни» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.), «Стежини скорботи» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.).

Проводилися:

- година пам'яті «Пам'ятаємо» (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.)
- година спілкування «Україна пам'ятає, світ визнає» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.)
- година національної пам'яті «Ті чорні дні голодомору, мов рана, що не заживає» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.)
- бесіда-спогад «Голодомор – невиліковні сльози України» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)
- година-реквієм «Запалимо свічку» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.)
- історичний хронограф «Запали свічу пам'яті» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.)

Вшановуючи **Героїв Крут** бібліотекарі бібліотек для дітей міста донесли героїку і самопожертву учасників битви під Крутами до своїх читачів на таких заходах:

- година скорботи «Крути... Крути... Довік не забути» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- година вшанування «З Україною в серці» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- година історії «Крути – наша слава, наша історія» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.);
- година патріотичної слави «Спом'янімо в пісні славу Крутів, найсвятіше з наших бойовищ» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.);
- година пам'яті «Згадаймо юність, що згоріла в Крутах» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.);
- година мужності «Ім у віках судилося безсмертя» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- година скорботи «Понад Крутами вічність у сурми сурмить» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.).

Резолюцією Генеральної конференції ЮНЕСКО 16 листопада 1995 року проголошена Декларація **принципів толерантності**. Дитячі бібліотекарі використовуючи все різноманіття форм бібліотечної роботи в популяризації принципів мультикультурності і толерантного відношення один до одного. Традиційним стало проведення в бібліотеках в Міжнародний день толерантності заходів:

- пізнавальна година «Наша національність – людина» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.);
- гра «Дружба починається с посмішки» (б/ф № 17, зав. Самойлова М.Є.),
- виставка малюнків «Діти малюють мир» (б/ф № 7, зав. Міхненко Т.М.);
- відео-бесіда «Толерантність – дорога до миру» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.);
- діалог з читачами «Толерантним бути важко?» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.);

- бесіда-роздум «Толерантність врятує світ» (б/ф № 25, зав. Мусарська Л.І.);
- актуальний діалог «Повага до національних відмінностей» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- відео-презентація «Що таке толерантність» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- дискусійна гойдалка «Толерантність: бути чи не бути?» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.).

Краєзнавство

Краєзнавство – це не лише повага до своєї малої батьківщини, але й знайомство з історією краю, самобутньою культурою, славними його людьми. З цією метою бібліотекарями системи були проведені заходи:

- віртуальна мандрівка «Легендами овіяне місто моє» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.);
- народознавча година «Петриківський розпис – гордість української землі» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.);
- історико-краєзнавча година «Дніпропетровщини славетні імена» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.);
- мандрівка «Дніпро учора і сьогодні» (б/ф № 8, зав. Мількіна О.І.);
- мистецька хвилинка «Музеї, театри, зірка у рідному місті» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- поетично-краєзнавча мандрівка «Мій край – це серця рідна пристрань» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.);
- день краєзнавства «З днем народження, рідне місто» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.);
- краєзнавчий калейдоскоп «Я тут живу і сам я звідси родом» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.)

Дніпро – місто дитинства наших читачів. Тому бібліотеки провели безліч заходів, щоб ще краще їх познайомити з рідним містом. Так бібліотека-філія № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна) провела *літературно-краєзнавчу мандрівку «Та частина держави моєї, рідне місто над сивим Дніпром»*. Путівником у цій мандрівці стали краєзнавчі видання, альбоми,

буклети, навіть макет рідного мікрорайону Парус, подарований архітектором Я.О. Алексенцевим.

Літературна година «Письменники Дніпра – дітям» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.) познайомила читачів з творчістю Дніпровських творців книг і обговорили книгу О. Зобенка «Тополиний біль».

Квест «Мій край – це серця рідна пристань» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.) дав можливість читачам виявити ерудицію і знання в пошуку відповідей на поставлені питання.

Відео-мандрівка «Сім чудес Дніпропетровщини» повела читачів бібліотеки-філії № 25 (завідуюча Мусарська Любов Іванівна) в дивну і чарівну подорож рідно краєм.

Літературна забавлянка «Чарівне Придніпров'я», творча замальовка «Барвистий рідно край», проведені в бібліотеці-філії № 17 (завідуюча Самойлова Марія Євгенівна) сприяли кращому засвоєнню інформації про рідне місто.

Питання вікторини «Люби і знай свій рідний край» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.) змусили читачів бібліотеки звернутися до літератури про рідний край.

20 листопада відзначається **Всесвітній день дитини**. Бібліотеки знайомили своїх читачів з їхніми правами і обов'язками. Так в бібліотеці-філії № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна) учнів 2-а класу СШ № 132 бібліотекарі повели в **мандрівку «Знай свої права, дитино»**, на зупинках якої «Права та обов'язки дитини», «Вислови відомих людей», «Хто швидше», «Права у казках» юні читачі дізналися про свої права та обов'язки, про літературу, в якій висвітлена дана тематика.

В бібліотеці-філії № 6 (завідуюча Лугова Галина Валентинівна) відбувся **дитячий ранок «Знай свої права, дитино!»**, в рамках якого читачі подорожували з героями відомих казок і дізнавалися, в яких казках захищені права дітей.

На **свято «Хай щастю дитини не буде кінця»** запросили своїх читачів працівники бібліотеки-філії № 16 (завідуюча Каплунова Тетяна Олександрівна), на якому діти розважалися, знайомилися з книгами, одержували солодкі подарунки.

В Центральній бібліотеці для дітей весело і змістовно пройшло *свято «У центрі Всесвіту дитина»*, куди були запрошені Кіт Леопольд, Гаррі Поттер, які провели з дітьми казкову вікторину, діти співали пісні, інсценували улюблені твори.

Міжнародний день захисту дітей відзначається уже понад 50 років. Це свято покликане привернути увагу дорослих до проблем дітей і закликати їх створити належні умови для розвитку підростаючого покоління.

В усіх бібліотеках системи в перший день літа влаштовуються веселі свята, конкурси, вікторини. Бібліотека-філія № 2 провела чудове свято-дозвілля «Україно, я твоя краплинка», ранок «Сьогодні свято всіх малят» пройшов в стінах бібліотеки-філії № 8. Працівники бібліотеки-філії № 17 влаштували виставку творчих робіт дітей «Тобі, Україно, таланти мої», а бібліотека-філія № 9, спільно з шкільним табором СШ № 126, провела цікаве і веселе свято «Здрастуй, літо, літечко».

В Центральній бібліотеці для дітей вже за традицією проводиться велике свято і підводяться підсумки загальносистемного конкурсу «Книжкова веселка». На це свято запрошують переможців цього конкурсу, оформляють виставку їх творчих робіт, нагороджують призами і дипломами, організовують великий святковий концерт.

Моральність, духовність, збереження традицій

Тиждень добрих справ – традиційний в бібліотеках системи. Він відкриває цілу низку зимових свят. Протягом Тижня діти знайомляться з книгами, які пройняті любов'ю до дітей, вчать доброзичливості і повазі. Читачі бібліотеки-філії № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна) описували свої найкращі вчинки в *листах до святого Миколая та в Книзі Добрих Справ*, яка ведеться у цій бібліотеці.

В бібліотеках проводилися заходи: «Ой хто, хто Миколая любить» (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.), творча гра «Що скаже святий Миколай» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.).

В бібліотеці-філії № 14 (завідуюча Дмитерко Ганна Юріївна) відбулася *година-сюрприз «Святий Миколай до бібліотеки завітай»*, де діти розважалися, отримували миколайчики.

Благочинна акція «Лист до святого Миколая» відбулася в бібліотеці-філії № 15 (завідуюча Дуплій Анастасія Аркадіївна).

Різдво Христове, одне з найвеличніших родинних свят. Без дітей це свято й уявити не можна. Вони вчать колядки, щедрівки, пісні. Тим читачам, які хотіли весело і змістовно провести зимові канікули, бібліотекарі запропонували різноманітні заходи.

Так в бібліотеці-філії № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна) відбулися *години читання «Різдвяні історії», гра-розвага «В ніч на Різдво»*. Діти співали різдвяні пісні, щедрували, колядували, а бібліотекарі пропонували їм книжки про це свято і дарували солодкі подарунки.

В бібліотеці-філії № 4 (завідуюча Пікуза Ніна Миколаївна) *година духовного читання «Цікаві історії про Різдво»*.

Святковий різдвяний квест «Чудеса в Різдво» пізнавально і весело пройшов у бібліотеці-філії № 14 (завідуюча Дмитерко Ганна Юріївна), в ході якого читачі знайомилися з різдвяними традиціями, святочними гаданнями.

Формування **мовної культури**, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації — одна з складових Державної Програми національно-патріотичного виховання.

Цьому сприяли:

- година українознавств «Мова – пісня калинова» (б/ф № 6, зав. Лугова Г.В.);
- літературна година «Із слова починається родина, із мови починається життя» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.);
- поетична година «Мово рідна моя, неповторна» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.);
- гра-подорож «У царині рідної мови» (б/ф № 8, зав. Мількіна О.І.);
- свято рідної мови «Мова рідного народу неповторна і своя» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);

- година спілкування «Рідна мова чиста, як роса» (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.);
- мовний калейдоскоп «Народ цю мову прикрашав, беріг від роду і до роду» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.);
- літературно-мовна гра «Вчіться складно говорити своїм рідним словом» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.).

Українська мова – це той спадок, який одержали українці від багатьох поколінь, це засіб ідентифікації українців як нації. 9 листопада в Україні відзначається **День української мови та писемності**. Безліч заходів в цей день провели бібліотекарі для своїх читачів:

- літературний ранок «Живеш в Україні – то знай її мову» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.), де дітей познайомили з родовідним деревом української мови, провели літературну гру «Одна книга тисячу людей вчить», подорож сторінками словників і турнір знавців мови
- година цікавих повідомлень «Корінчики любові до рідного слова» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.)
- літературний ранок «Мови нашої слова – наче музика жива» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.)
- гра-подорож «У царстві рідної мови» (б/ф № 25, зав. Мусарська Л.І.)
- поетичний струмок «Поезія – це скарб віків, це діамант величиною в слово» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.)
- книжкове дефіле «Читай українською – це круто» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.)

Володіючи великим книжковим ресурсом і досвідом масової роботи по популяризації **здорового способу життя**, профілактиці негативних звичок, бібліотеки системи проводили безліч заходів для своїх читачів:

До Всесвітнього дня здоров'я (7 квітня) проводилися: цикл заходів «Бути здоровим – здорово» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.), в б/ф № 30, (зав. Тертишна Л.Г.) розгорнута книжкова виставка «Книга служить здоров'ю», година здоров'я «З фізкультурою дружити – сильним і здоровим бути» (б/ф № 6, зав. Лугова Г.В.).

До Всесвітнього дня без тютюну (31 травня) і Міжнародного дня відмови від куріння (19 листопада) проведені:

- виставка-акція «Скажи курінню – ні!» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.);
- інформаційна година «Злий чаклун – тютюн» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.);
- рольова гра «Будьте здорові» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.).

Приділялася значна увага профілактиці наркоманії. А такі заходи як: година роздумів «Я хочу жити» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.); квест – гра «Здоровий спосіб життя» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.); бесіда – одкровення «Давайте поговоримо начистоту» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.); бесіда – засторога «Не губи своє майбутнє» (б/ф № 8, зав. Мількіна О.І.) змусили дітей задуматися і прийняти правильні рішення щодо свого здоров'я і майбутнього.

Читачі середнього та старшого віку бібліотеки-філії № 6 (завідуюча Лугова Галина Валентинівна) на сумісних заходах з волонтерами громадської організації «Наркокон» дізналися про наслідки вживання наркотиків та отримали вичерпні відповіді на свої питання від спеціалістів.

Підтримці **інтересу до навколишнього світу, вихованню бережливого ставлення до природи** сприяли заходи, які протягом року проводили бібліотекарі для своїх читачів:

- еко-година «»Всесвітній день охорони довкілля (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.);
- екологічний брейн-ринг «Земля – це казка, надзвичайне диво» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.);
- екологічна година «Рости, виростай, про природу дбай» (б/ф № 9, зав. Фролов В.І.);
- усний журнал «Біосвіт. Подорож за чудесами» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- екостежинка «Квіти – очі землі» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- екологічна медіа – сторінка «Нехай земля квітує всюди – природу збережемо люди» (б/ф № 17, зав. Самойлова М.Є.).

Популяризація художньої літератури

Традиційно бібліотеки системи проводили значну роботу по залученню дітей до читання художньої літератури, як класичної, так і кращих зразків сучасної дитячої книги:

- інформ-досьє «Класика на віки» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.)
- книжкове дефіле «Читати українською – це круто» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.)
- ерудит-лото «Хто багато читає, той багато знає» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.)
- літературне знайомство «Літописець козацького лицарства» (до 100-річчя А. Кашенка) (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.)
- літературний портрет «Богдан Стельмах – поет від бога» до 75-річчя народження (б/ф № 28, зав. Попова С.М.)
- коментовані читання «На рідному порозі» (105 років українському письменнику П. Вороньку) (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.)
- літературна вітальня «Світлий геній українського слова» (240-річчю Г.Ф. Квітки-Основ'яненка) (б/ф № 3, зав. Кікоть О.В.)
- літературна мандрівка «З журбою радість обнялася» (140-річчю О. Олеся) (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)
- вечір-портрет «Знавець людського життя» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)

Літературні години, презентації, бенефіси письменників були присвячені

- ✓ 80-річчю від дня народження В. Стуса
- ✓ 115-річчю від дня народження Тургенева.
- ✓ 120-річчю від дня народження В. Сосоюри
- ✓ 125-річчю від дня народження Еллана-Блакитного
- ✓ 140-річчю від дня народження С.В. Васильченка
- ✓ 150-річчю від дня народження Є. Портер
- ✓ 160-річчю від дня народження Сельми Лагерльоф
- ✓ 190-річчю від дня народження Ж. Верна

Зустріч з добрим чарівником, письменником Олегом Чаклуном відбулася в бібліотеці-філії № 13 (завідуюча Котельникова Олександра Анатоліївна), який уміє захоплююче

розповідати, радувати своїх читачів. Він справжній майстер у створенні колоритних героїв.

У грудні читачів запросила бібліотека-філія № 14 (завідуюча Дмитерко Ганна Іванівна) проїхатися на *літературному диліжансі «Парад книжкових іменин»* і познайомитися з книгами-ювілярам 2018 року.

На *літературну зустріч з творчістю В. Шевчука* запросили читачів у бібліотеці-філії № 15 (завідуюча Дуплій Анастасія Аркадіївна).

Дніпровські письменники – дітям

- 15 грудня відзначався день народження дніпровського дитячого поета О.Г. Крилова, такі твори якого, як «Кот Василь», «Заболел петух ангиною», «Козел Мефодий» стали справжніми хітами дитячої поезії. В бібліотеках до цієї дати були проведені: *День радісного читання* (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.), під час якого дітьми були створені малюнки до цих творів.
- Зустріч з Е.І. Заржицькою принесла чудовий настрій читачам бібліотеки-філії № 11 (завідуюча Бочковська Марія Петрівна), на якій письменниця презентувала свої твори «Про китеня Тимка», «Вишиванка для сонечка» та ін..
- Зустріч з талановитим творцем слова, нашим земляком Володимиром Шевчуком відбулася в бібліотеці-філії № 15 (завідуюча Дуплій Анастасія Аркадіївна). На жаль, його немає вже на цьому світі, але його мама, численні друзі, розповіли про цю чудову людину.
- В Центральній бібліотеці для дітей змістовно, зворушливо пройшла зустріч з письменницею нашого краю Ніною Євгенєвою. Старшокласникам було цікаво дізнатися про творчість письменниці і одержати відповіді на свої питання.
- Такою ж плідною і змістовною була зустріч маленьких читачів з дніпровською поетесою Наталкою Хацькою у бібліотеці-філії № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна).

Як тільки починаються весняні канікули, у бібліотеках для дітей відкривається **Всеукраїнський тиждень дитячого читання**, який дає можливість зустрітися з улюбленими героями, новими книгами, відвідати цікаві презентації, а ще побачити справжніх письменників. Як і завжди, цього року загальносистемне відкриття Тижня розпочалося великим святом у Центральній бібліотеці «Під вітрилами книги – до нових відкриттів», на яке була запрошена і дніпровська письменниця Є.І. Заржицька. Ціла низка заходів була проведена в бібліотеках-філіях:

- книжкове рандеву «Казковий світ Шарля Перро» (б/ф № 17, зав. Самойлова М.Є.)
- літературна гра-мандрівка «Казковими шляхами Г.Х. Андерсена» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)
- свято «Без книги не можна на світі прожити» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.)
- літературний диліжанс «Подорож країною казок» (б/ф № 25, зав. Мусарська Л.І.)
- година книголюба «Пригоди навколо книги» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.)
- книжковий каскад «Веселка книжкових сторінок» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.)

Щорічно в вересні у всіх бібліотеках системи проходить **Тиждень реклами бібліотеки**. В ці дні бібліотекарі на різноманітних заходах знайомлять читачів з книжковими багатствами бібліотек, розкривають перед читачами можливості бібліотеки:

- екскурсії до бібліотеки «Маленький читач у світі книжок» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.)
- екскурсія «Діти до бібліотеки, як до найкращого друга ідуть» (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.)
- бенефіс читачів-переможців Всеукраїнських конкурсів (б/ф № 11, зав. Бочковська М.П.)
- бібліоквест «Впокошук» (б/ф № 15, зав. Дуплій А.А.)
- подорож «Мандруємо книжковим королівством» (б/ф № 19, зав. Євтуховська Л.М.)

- виставка-фотогалерея «З книгою ми дружимо» (б/ф № 30, зав. Тертишна Л.Г.)
- екскурсія бібліотекою «Цікаві таємниці у книжковій скарбниці» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.)
- конкурс ерудитів «Книжковий дивограй» (б/ф № 14, зав. Дмитерко Г.І.)
- інтерактивна медіа-гра «Читання – виховання серця» (б/ф № 17, зав. Самойлова М.Є.)

Потяг до прекрасного притаманний кожній людині. Основне завдання дитячих бібліотек **в естетичному вихованні** – виховання у підростаючого покоління художнього смаку, любові до читання.

Саме такі заходи, як:

- «Карооке «Пісенне літо запрошує» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.);
- гра-фантазія «Чари у маленьких долонях» (б/ф № 7, зав. Міхненко Т.М.);
- конкурс «Кольоровий світ юних художників» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- турнір знавців «Від знань до досвіду, від досвіду до майстерності» (б/ф № 28, зав. Попова С.М.);
- мистецька мозаїка «Чудосвіт» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.);
- музична година «І линуть звуки чарівні» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.)
- літературно-мистецька година «В народній пісні щира правда» (б/ф № 2, зав. Рачкован Г.Ю.) слугували залученню дітей до прекрасного світу мистецтва.

Катерина Білокур – справжнє культурне надбання України, ім'я якої входить до переліку найвідоміших жінок нашої держави. 7 грудня – день народження художниці. Бібліотека-філія № 2 (завідуюча Рачкован Ганна Юріївна) в цей день познайомила своїх читачів з яскравим, неповторним світом «наївного» мистецтва художниці, провівши свято мистецтва «Безмежний світ Катерини Білокур».

- Хвилина мистецтва «Петриківські барви» (б/ф № 4, зав. Пікуза Н.М.)

- мистецька година «Веселкові барви Петриківки» (б/ф № 24, зав. Гуржій Л.В.)
- година індивідуальної творчості «Мої кольорові фантазії» (б/ф № 16, зав. Каплунова Т.О.)
- музичний кіоск «Бенефіс української пісні» (ЦДБ, зав. Мотречко І.І.)
- пізнавальна година «Прекрасний світ імпресіонізму» (б/ф № 26, зав. Заварінська І.І.)

допомогли бібліотекарям повести читачів у неповторний світ мистецтва.

Цікаві заходи

Креативними знахідками у проведенні заходів для читачів можуть поділитися працівники бібліотеки-філії № 10, зокрема завідувача Дубова Тетяна Іванівна: слідами літературних героїв, які не повернулися після новорічного балу до своїх казок, вирушили читачі, взявши участь у літературному квесті. Щоб дати казочці нове життя, допомогти знайти героям загублені речі змогли читачі бібліотеки, які розбиралися у *Кучугурі і загублених речей*. Казка Р. Сефа про кругленьких і довгих чоловічків надихнула бібліотекарів і читачів на інсценування казки, змагання між двома командами, складання віршів. Взагалі творчі рішення у проведенні масових заходів Тетяни Іванівни вражають і захоплюють юних читачів бібліотеки-філії № 10.

Бібліотека-філія № 13 (завідуюча Котельникова Олександра Анатоліївна) – відкритий простір для бажаючих *зробити Добре Діло* для учасників АТО. Діти малювали малюнки, виготовляли поробки-обереги, збирали речі, необхідні військовим. В цій бібліотеці кожної середи відбувається тренажер креативності, де на читачів чекають різноманітні ігри на логіку, розвиток асоціацій, пошуку спільного.

Розвитку творчих здібностей дітей, їхньому всебічному культурному, духовному зростанню в бібліотеках системи приділяється значна, постійна увага. Популярність творчих об'єднань за інтересами постійно зростає і її позитивний вплив на читачів очевидний. Кожна дитина вибирає для себе ту діяльність, в якій вона зможе найкраще задовольнити свої інтереси.

Гуртки:

- ✓ гурток «Світлячок» (б\ф № 2)
- ✓ клуб «Дитина і книга» (б\ф № 3)
- ✓ гурток інформаційної грамотності «Інтернет-навігатор» (б\ф № 3)
- ✓ гурток сімейного читання «Читаємо разом» (б\ф № 3)
- ✓ гурток «Чарівна палітра» (б\ф № 3)
- ✓ гурток «Природа і натхнення» (б\ф № 6)
- ✓ інтелектуальний гурток «Твій вибір» (б\ф № 6)
- ✓ еко-гурток «Фант і К» (б\ф № 6)
- ✓ гурток «Умілі рученята» (б\ф № 7)
- ✓ гурток «Клаптик» (б\ф № 9)
- ✓ гурток «Талановиті пальчики» (б\ф № 11)
- ✓ гурток «Чарівна майстерня» (б\ф № 13)
- ✓ гурток пластунів (б\ф № 13)
- ✓ шаховий гурток «Школа чемпіонів» (б\ф № 14)
- ✓ група «Юні народознавці» (б\ф № 14)
- ✓ гурток «Умійко» (б\ф № 15)
- ✓ гурток «Чомучки» (б\ф № 15)
- ✓ студія «Живе слово» (б\ф № 15)
- ✓ гурток «Я та комп'ютер» (б\ф № 15)
- ✓ гурток «Open English» (б\ф № 15)
- ✓ гурток «Любителів пригод і фантастики» (б\ф № 16)

- ✓ гурток «Барвінок» (б\ф № 16)
- ✓ гурток «Ріднокрай» (б\ф № 17)
- ✓ гурток «Крок назустріч» (б\ф № 19)
- ✓ літературна вітальня «Золоті джерела Придніпров'я» (б\ф № 24)
- ✓ гурток «Акварелька» (б\ф № 24)
- ✓ клуб «Любопишкін» (б\ф № 24)
- ✓ група «Юні натуралісти» (б\ф № 25)
- ✓ гурток «Юні книголюби» (б\ф № 25)
- ✓ гурток «Юні театрали» (б\ф № 26)
- ✓ студія «Монітор» (б\ф № 26)
- ✓ гурток «Книжкова лікарня» (б\ф № 28)
- ✓ гурток «Дивосвіт» (б\ф № 30)
- ✓ клуб вихідного дня «Запрошує країна Мультляндія» (ЦДБ)
- ✓ клуб «Книжкова галявина» (ЦДБ)
- ✓ гурток «Творча мозаїка» (ЦДБ)
- ✓ гурток «Чарівні візерунки» (ЦДБ)
- ✓ гурток «Гаджетомагія» (ЦДБ)
- ✓ гурток «Звучата» (ЦДБ)

Робота з дітьми з обмеженими можливостями

В МКЗК «ЦСБД» проводилася певна робота з дітьми з обмеженими можливостями. Зокрема:

- бібліотека-філія № 24 (зав. Гуржій Л.В.): діяв гурток «Крок назустріч» (проведення свят в бібліотеці, виставка творчих робіт, зустрічі);
- бібліотека-філія № 17 (зав. Самойлова М.Є.): спільно з Всеукраїнським благодійним фондом «ЛЖВ» (люди, які живуть з ВІЛ-інфекцією) організовують змістовне дозвілля таких дітей в бібліотеці;

- бібліотека-філія № 6 (зав. Лугова Г.В.) – постійна робота з інтернатом для слабозрячих дітей.

Всі бібліотеки-філії індивідуально працюють з дітьми з особливими потребами.

Бібліотеки-філії МКЗК «ЦСБД» на допомогу інклюзивній освіті сформували комплекти книг для ресурсних кімнат в середніх загальноосвітніх закладах.

Протягом 2018 року було розроблено і випущено ряд **інформаційних, методичних, інформаційно-методичних посібників:**

- «Зачаруйте дитину казкою» (методичні поради по роботі з дошкільниками та молодшими школярами)
- «Чарівна скарбничка дитячих казок» (збірка казок читачів дитячих бібліотек)
- «Казковий віночок України» (твори казкарів з різних куточків України)
- «Великий казкар» (до 390-річчя Ш. Перро)
- «Невтомний мандрівник, письменник, вчений» » (до 190-річчя Ж. Верна)
- «Видатний митець Відродження» (до 535-річчя Рафаеля Санті)
- «Незгасна зоря Олеся Гончара» (до 100-річчя Олеся Гончара)
- «У світі казки чарівної»
  - «Василь Барка: життя і слово» (до 110-річчя від дня народження)
  - «Україна – моя Батьківщина»
  - «Співець народної душі» (до 180-річчя І. Нечуй-Левицького)
  - «Гірка пам'ять» (до 85-річчя Голодомору)
  - «Радість та журба Олександра Олеся» (до 140-річчя від дня народження)

Підготовлено понад 90 електронних презентацій та відеороликів, зокрема:

- Буктрейлер серії книг "Китеня Тимко" Еліни Заржицької.
- Відгуки батьків про бібліотеку.
- Відгуки дітей про бібліотеку.
- Дивосвіт казки.
- Интеллектуальная карта.
- Интеллект - карта.
- Казкова мозаїка.
- Новорічна мозаїка. Наші професійні творчі удачі.
- Писанки.
- Проект "Діти - дітям" на допомогу інклюзивній освіті.
- Проектная деятельность.
- Профессии ближайшего будущего.
- Святкування Масляної у бібліотеці.
- Смело думай!
- Собор душі Олеся Гончара.
- Спеціалізовані бібліотеки для дітей як важливий сегмент соціуму щодо творчого розвитку дітей .
- Сучасні інформаційні технології як платформа до заохочування дітей до читання (3D книга)
- Сходинки до професійної майстерності.
- Творчий злет: молодий бібліотекар року.

Діяльність Бібліотечної ради

Розробці, вивченню питань щодо модернізації діяльності ЦСБД була підпорядкована діяльність Бібліотечної ради. Проведено круглі столи для керівників і бібліотекарів структурних підрозділів:

- «Роль бібліотек для дітей у підвищенні рівня інформаційної культури особистості»;
- «Збереження бібліотечних фондів – нагальне і пріоритетне завдання бібліотек для дітей».

Здійснено організацію загальносистемних конкурсів «Книжкова веселка», «Літо з книгою» (для читачів) та «Проф-успіх року»; (для бібліотечних фахівців).

Підготовлені пропозиції до річного плану роботи МКЗК «ЦСБД».

Співробітництво з бібліотеками для дітей України, з громадськими та іншими організаціями (в т.ч. міжнародними)

- Участь в міжнародних віртуальних форумах, акціях, б'єннале, конференціях щодо проблем дитячого читання.
- Участь в різноманітних корпоративних бібліотечних проектах та акціях
- Участь у діяльності Національної секції Міжнародної ради по книгах для дітей (УВВУ)
- Проведення скайп-конференцій з бібліотеками для дітей країни
- Обмін в соціальних мережах матеріалами щодо діяльності бібліотек
- Участь в діяльності Української асоціації дитячих бібліотекарів
- Участь в діяльності Дніпропетровської бібліотечної асоціації

Огляд діяльності затверджений
Бібліотечною радою ЦСБД
11.01.2019 року
Творча група:
Л.Г. Гузь,
Л.Т. Соляр, Т.В. Правда

ФОТОРЕПОРТАЖ ПОДІЙ ЦСБД

"У мене є думка і я її думаю"

**Інтелектуальний клуб в Центральній бібліотеці для дітей
продовжує свою роботу**

**(в рамках проекту
«Startup: я і моє
майбутнє»)**

Що таке мислення?
Для чого треба мислити?
Яке потрібно мислення
в 21 столітті? Мислячі і
розумні люди - це
багатство нації, її надія.

Їх треба ростити і
підтримувати.

А бібліотека - це той
осередок інформації та
професійних кадрів, які
допомагають це зробити.

В Центральній бібліотеці для дітей діє кінолекторій "Сторінками книжок" (на допомогу шкільній програмі).

Надзвичайно цікаво і пізнавально пройшла кінозустріч старшокласників з легендарним гомерівським героєм Одисеєм. Діти з захопленням спостерігали за вражаючими пригодами, героїчними битвами та блискучими подвигами. Поєми

Гомера залишаються не тільки високохудожніми літературними творами, але й цінними історичними джерелами.

Як зробити популярним свій блог? Члени гуртка «Гаджетоманія» в Центральній бібліотеці вчилися створювати контент, котрий люди захочуть прочитати, а потім поділитися ним

Едем-едем на лошадке

Поем, читаем, играем!

**Музичний кружок для маленьких читателей «Звучата» в
Центральній бібліотеці для дітей**

**Зима продовжується... Холодно, морозно, сніжно.
Що діти та дорослі з задоволенням роблять взимку?
Звичайно, ліплять сніговиків. (кружок «Творча мозаїка» в
Центральній бібліотеці для дітей)**

Блог Центральної бібліотеки для дітей:

<http://libcbd.blogspot.com/>

Літературно-мистецька година «Життя в обіймах квітів» до Дня народження народної художниці Катерини Білокур пройшла в бібліотеці-філії № 3.

З величезним захопленням сприймали юні читачі розповідь бібліотекаря про життя великої майстрині та її дивовижної краси роботи.

Блог бібліотеки-філії № 2: <http://biblioteka-2.blogspot.com/>

Акція бібліотеки-філії № 3 до Всеукраїнського дня бібліотек «Як пройти до бібліотеки?»

Блог бібліотеки-філії № 3: <http://bibliophiles3.blogspot.com/>

Бібліографічна гра "Всесвіт , розташований в алфавітному порядку" в бібліотеці-філії № 4.

Блог бібліотеки-філії № 4: bibdeti4.blogspot.com

З метою національно-патріотичного виховання молоді в бібліотеці-філії № 6 була підготовлена та проведена пізнавальна гра "Українознавець".

Блог бібліотеки-філії № 6: <http://libbook6.blogspot.com/>

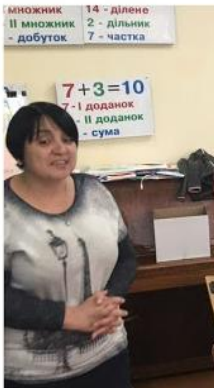
**У бібліотеці-філії № 7 чекають багато цікавих книг,
журналів та ще різна цікава література.
Приходьте до нас!**

Блог бібліотеки-філії № 7: libr7.blogspot.com

Подивіться, які цікаві і смачні прикраси на пасочку вийшли у членів гуртка «Лоскуток» бібліотеки-філії № 9

Блог бібліотеки-філії № 9: librarynine.blogspot.com

Книга в гості завітала. Для розумних, начитаних, ерудованих і просто завзятих читачів проходять в бібліотеці-філії № 10 ігри клубу "Що? Де? Коли?"

Блог бібліотеки-філії № 10: <http://libr10.blogspot.com/>

Вітаємо Яна Принько, читача бібліотеки-філії №11, роботу якого до твору Чингіза Айтматова "Матині олені" включено в альбом робіт учасників Всеукраїнського конкурсу-виставки дитячих малюнків "Сторінками книг Чингіза Айтматова"

Блог бібліотеки-філії № 11:
<http://libeleven.blogspot.com/>

Зустріч з добрим чарівником – дитячим письменником з промовистим прізвиськом – Олег Чаклун пройшла в бібліотеці-філії № 13.

Блог бібліотеки-філії № 13: <http://13bibliotekadp.blogspot.com/>

В бібліотеці-філії № 14 сьогодні усний журнал "Казки Школи під Голубим небом" до 100-річчя Василя Олександровича Сухомлинського. Учасниками дійства були учні школи №73, 4"Б" класу.

Блог бібліотеки-філії № 14: putrinchanka.blogspot.com

**Прес-огляд "Імперія глянцевих сторінок"
в бібліотеці-філії № 15.**

Блог бібліотеки-філії № 15: <http://childrenbiblioteks.blogspot.com/>

**День відкритих дверей
"Бібліотека - твоя територія".**

**І це дійсно так. Для
найменших: до книги - через
іграшки та міні-вистави.
Через малювання, складання
пазлів і просто спілкування з
бібліотекарями.**

**Для старших - місце
несподіваних відкриттів,
дивовижних пригод, смішних
історій і просто місце
відпочинку.**

**Це та багато іншого було
проведено в Тиждень
пропаганди бібліотек в
бібліотеці-філії № 16.**

Блог бібліотеки-філії № 16: <http://childlib16.blogspot.com/>

Я люблю читати та малювати
Юна читачка і художниця Ткачук Діана зробила дуже
яскраві малюнки тварин та птахів за допомогою книг із
серії "Школа малювання" (бібліотека-філія № 17)

Блог бібліотеки-філії № 17: <http://libchild17.blogspot.com/>

Гра-конкурс «Ми нащадки козацької слави»
зібрала у бібліотеці-філії № 19 знавців козацької історії та
їх звичаїв. Гнали весело, жваво, наче справжні козачата.

Блог бібліотеки-філії № 19: libchild19.blogspot.com

**Історико-літературна година
"Ти - місто де судилось народитись" пройшла в
літературній вітальні "Золоті джерела Придніпров'я"
у бібліотеці-філії № 24.**

Блог бібліотеки-філії № 24: <http://detbib24.blogspot.com/>

**День улюблених книжок: "Книжкова веселка дитинства"
І знову до бібліотеки-філії № 26
завітали діти з літнього табору.**

Блог бібліотеки-філії № 26: <http://biblioteka-26.blogspot.com>

**Мандрівка-гра «Сторінками книжок Жуля Верна»
пройшла в бібліотеці-філії №28.**

Блог бібліотеки-філії № 28: <http://bibliotekafilial28.blogspot.com/>

З 25 по 27 вересня Центральна бібліотека для дітей представляла свого переможця Всеукраїнського конкурсу "Лідер читання" Курнікову Анну на заключному святі в Херсонській бібліотеці для дітей. Діти-переможці з усієї України зустрілися з письменниками, отримали прекрасні призи та море задоволення.

25 травня 2018 року на базі Центральної бібліотеки для дітей відбувся Всеукраїнський семінар бібліотечних фахівців дитячих бібліотек України "Від

казки до реальності: роль бібліотеки у розвитку дитини".

**У семінарі взяли
участь провідні
фахівці
Національної
бібліотеки
України для дітей,
директори та
працівники
обласних
бібліотек для
дітей,**

**Централізованих систем бібліотек для дітей України.
Висвітлені на семінарі питання довели, що саме бібліотеки
для дітей є ідеальним середовищем для духовної
підтримки сучасної дитини, надаючи кожному читачеві**

**можливість у
визначенні його
особистісних
перспектив в
освіті, розвитку,
культури. А казка є
дієвим та
незамінним
інструментом для
досягнення цієї
мети.**

**Гості семінару
мали нагоду познайомитися з творчими надбаннями
учасників об'єднань за інтересами при бібліотеках для
дітей м. Дніпро, досвідом роботи колег, літературним
доробком дніпровської письменниці Еліни Заржицької.
Підсумковим заходом семінару став квест для бібліотекарів
"Мандруємо казковими шляхами", де вони мали змогу
практично втілити свої знання у царині казки.**

За підтримки дніпровського міського голови Бориса Філатова в мальовничому куточку Придніпровська працює безкоштовний табір для дітей 8-12 років «Діти Дніпра». На території табору була створена виїзна бібліотечна філія МКЗК «ЦСБД», яка гостинно запросила читачів відпочити з книгою, розважитись, отримати інформацію

А як Ти провів літо?

**Десант бібліотечний
"Пройдемо знов рідним містом осіннім"**

8 вересня 2018 року працівники Централізованої системи бібліотек для дітей взяли участь у презентації-бенефісі "Бібліотеки Дніпропетровщини запрошують на побачення" в рамках святкування Дня міста.

Дніпро! Ми любимо тебе!

**Презентація
власних продуктів МКЗК «ЦСБД»
на Фестивалі науки, техніки і
сучасних технологій «Interpipe
TechFest – 2018»**

**Форсайт-модуль стратегій діяльності
молодих бібліотекарів «ЦСБД»
(семінар молодих бібліотекарів, які представили
напрямки своєї роботи та стратегії професійного
розвитку у майбутньому)**

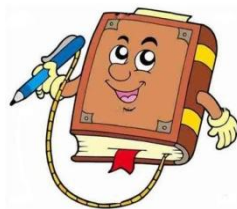

Зміст

Стор.

Структура МКЗК «ЦСБД»	2
Родзинки року	3
Основні пріоритети діяльності ЦСБД в 2015 році	3
Документні ресурси МКЗК «ЦСБД»	4
Групи користувачів МКЗК «ЦСБД»	5
Кадровий склад бібліотечних фахівців	5
Фінансування діяльності МКЗК «ЦСБД»	6
Основні цифрові показники	6
Навантаження на 1 бібліотекаря	7
Середні показники бібліотечної статистики	7
Фонди ЦСБД	8
Довідково-пошуковий апарат бібліотек	11
Інформатизація діяльності ЦСБД	11
Підвищення ділової кваліфікації бібліотечних працівників	14
Методико-дослідницька діяльність «ЦСБД»	17
Проектна діяльність	19
Інформаційно-бібліографічна діяльність	20
Соціокультурна та популяризаційна діяльність	23
Діяльність Бібліотечної ради	43
Співробітництво з бібліотеками для дітей України, з громадськими та іншими організаціями (в т.ч. міжнародними)	44
Фоторепортаж подій ЦСБД	45

**Всім зацікавленим
особам у співпраці
повідомляємо
адреси та канали
зв'язку:**

**Міський комунальний
заклад культури
“Централізована система
бібліотек для дітей”**

**пр. Мануйлівський, 3
м. Дніпро
49023**

**тел. (056) 767 – 09 – 31
068 252 93 35**

www.childlib.dp.ua

***E-mail:* chillib_dp@ua.fm**

** www.facebook.com/chillib.dnipro**

** www.instagram.com/childlib_dnipro**